

Bevezetés a filozófiába

Oktató: Kodaj Dániel

Az oktatás célja:

A kurzus célja közérthető áttekintést adni a filozófia főbb területeiről, alapfogalmairól és módszeréről.

Az oktatás tartalma:

A filozófia olyan kérdéseket vizsgál, melyek mindannyiunk számára ismerősek, és alkohol mellett néha lelkesen spekulálni is szoktunk róluk, de annyira általánosak vagy nehezen megfoghatóak, hogy egyetlen tudomány alá sem lehet besorolni őket. Ilyen kérdés például az, hogy miért helytelen lopni. Mindannyian egyetértünk abban, hogy a cselekedetek egy része – például a lopás – helytelen, de nem könnyű definiálni, hogy mitől lesz általában egy cselekedet helytelen. Ha azt mondjuk, hogy azért, mert megsérti az erkölcsi törvényeket, akkor csak átfogalmazzuk a kérdést (mitől erkölcsi törvény az, hogy X?). Hasonlóan talányos kérdés az, hogy honnan tudjuk, hogy az életünk nem egy hallucináció. Akkor is ugyanezt tapasztalnánk, ha hallucináció lenne, nem? Nehéz elvi problémák merülnek fel továbbá a szabad akarat, a társadalmi igazságosság, az érzések és gondolatok természete, az objektív igazság, Isten, és sok más, a világmépünket alapvetően meghatározó dolog kapcsán. Ezek a jelenségek mind a filozófia témáihoz tartoznak.

A fenti kérdésekről ma sincs konszenzus, de a filozófusok az utóbbi 2500 évben precíz fogalomrendszert dolgoztak ki a lehetséges álláspontok feltárására és ütköztetésére. A mai filozófia emiatt lényegében a gondolkodás művészete. Megtanít koherenssé tenni világnézetünket, felismerni az értelmetlen vitákat és konstruktív dialógust folytatni azokkal, akik tőlünk eltérő állásponton vannak.

Tematika:

Szept 8.	A filozófia témái és módszere
Szept 15.	Létezik-e szabad akarat?
Szept 22.	Honnan tudjuk, hogy létezik a külvilág?
Szept 29.	Létezik-e Isten?
Okt 6.	Mit jelent érezni és gondolkodni?
Okt 13.	Mit jelent az, hogy „jelent valamit”?
Okt 20.	< első zh >
-----	(ősz szünet)
Nov 3.	Thészeusz hajója
Nov 10.	Léteznek-e elektronok?
Nov 17.	Miért nem helyes csecsemőket kínozni?
Nov 24.	Marx: megváltó vagy a Sátán nagykövete?
Dec 1.	Miért jobb a demokrácia, mint a diktatúra?
Dec 8.	< második zh >

Számonkérés és értékelés rendszere:

Tankönyv: Kodaj Dániel: Bevezetés a filozófiába (online elérhető lesz)

A kurzust kétféleképpen lehet teljesíteni:

(a) Két félévközi ZH-val (okt. 20 és dec. 8), megajánlott jeggyel. Ehhez mindkét ZH-t meg kell írni (dátumok fent). A második ZH-t pótolni lehet a vizsgaidőszakban (de akkor jelentkezni kell vizsgára is), az első nem.

(b) Írásbeli vizsgával a vizsgaidőszakban. Várható vizsgaidőpontok: dec. 15, jan. 5., UV: jan. 19.

A ZH-k és a vizsga feleletválasztós kérdésekből, valamint két (a ZH-k esetében 1–1) esszékérdésből fognak állni. Minden kérdés a tankönyvre vonatkozik majd. Az esszékérdéseknél több téma közül lehet választani, és a ZH-kon azok a témák is szerepelni fognak opcióként, melyekről csak az előadáson lesz szó (nyelvfilozófia, etika, politikai filozófia).

Ponthatárok: 60–69 pont elégséges, 70–79 közepes, 80–89 pont jó, 90+ jeles.